

Nemcsak szakembereknek ajánlható a kötet, hanem olyan fiataloknak is, akik érdeklődnek a névrajzos és rokon tudományterületek iránt, és akik e szakmák művelőinek a (távoli?) jövőben majd helyére állnak; hasznos, sokszínű, több rokon szakterület ismereteiből összegyűjtött nemzetközi munícióhoz juthatnak e tanulmányokból mind szellemi, mind érzelmi síkon.

TÓTH MÁRIA

**REMUS CREȚAN – VASILE FRĂȚILĂ:
DICȚIONAR GEOGRAFICO-ISTORIC ȘI TOPONIMIC AL
JUDEȚULUI TIMIȘ**

**[Temes megye történeti földrajzi és helynévi szótára]
Editura Universității de Vest, Timișoara, 2007. 487 lap + 1 térkép**

1. A temesvári Nyugati Egyetem a mai román helynévkutatás egyik igen fontos központja, ahol a Bánság Romániához tartozó részlegének helynévtani feltárására figyelemre méltó lexikográfiai vizsgálatok bontakoztak ki. Ezek egyrészt a régiót egészében átfogó helynévi, másrészt pedig a közigazgatási szempontból Temes, Arad és Krassó-Szörény megye részét képező régió egyik részlegére vonatkozó történeti földrajzi és helynévi szótármunkálatok. Az előbbieik eredményeként „A Bánát helynévi szótára” említhető, eddig megjelent nyolc kötetével (VASILE FRĂȚILĂ și colab. 1984–[1994]. Dicționarul toponimic al Banatului 1–[7]. Timișoara; VASILE FRĂȚILĂ – VIORICA GOICU – RODICA SUFLETEL, Dicționarul toponimic al Banatului (R). Studii și Cercetări de Onomastică 7. 2002: 267–327), az utóbbiaknak pedig két egymással összefüggő szótár is köszönhető: a „Temes megye településeinek helynévi és történeti földrajzi szótára”, amelyet a földrajztudós REMUS CREȚAN jelentetett meg 2006-ban „Etnikum, történeti fejlődés és helynévi rétegződés” alcímmel (Dicționar toponimic și geografico-istoric al localităților din județul Timiș [1]. Etnie, evoluție istorică și stratificare oiconimică. Timișoara), valamint az alábbiakban bemutatandó „Temes megye történeti földrajzi és helynévi szótára”, amelyet REMUS CREȚAN és VASILE FRĂȚILĂ nyelvész, etimológus adott ki 2007-ben.

A két legutóbbi szótárkiadvány egy sajátos kétkötetes történeti földrajzi és helynévtani szótártervezeten alapul. Erről pontosabban REMUS CREȚAN kötetének előszava tájékoztat (5), amely első kötetként történeti földrajzi, másodikként helynévtani beállítódású kiadványt körvonalaz. Az előbbi feladatoként ugyanis a megye településeinek történeti, népességtörténeti leírását jelöli ki, a településnevek történeti rétegződésének feltárásával együtt, az utóbbira pedig az első kötet feltárta településnevek etimológiai leírását és az egyes települések főbb mikrotoponimáinak magyarázó bemutatását bízza.

Az ígéretes szótártervezet alapján összeállított és megjelentetett két kiadvány sajnos sem műfaji, sem szótárszerkezeti szempontból nem valósíthatta meg maradéktalanul az elképzeléseket, aminek oka minden bizonnyal a tervezet lexikográfiai szempontjainak kidolgozatlanágában rejlik. REMUS CREȚAN szótárterve ugyanis a történeti földrajz potenciális helynévszótárára alapoz, abból igyekszik történeti földrajzi és helynévi szótárt

kialakítani, de nem dolgozza ki, nem jelöli ki azokat az alapvető lexikográfiai szempontokat, amelyek lehetővé tehetnék a potenciális szótár tulajdonképpeni szótárrá való átalakítását. Ezek hiányában mind a két kiadvány elsősorban történeti földrajzi kategóriákban és nem történeti földrajzi kategóriák szótározható helyneveiben, szavaiban gondolkodik. Következésképpen egyik sem szótár a szó szoros értelmében, hanem a történeti földrajz és a helynévszótár közötti határterületen elhelyezhető szótárszerű munka. Következésképpen a kötetek címének műfajra utaló *szótár* terminusa egy sajátosan tág értelemben vett szótárfajtára utal.

Valószínűleg a szótárterv történeti földrajzi kategóriarendszere akadályozhatta meg a munka kétkötetes jellegének kialakítását is. A tervezett két kötetből ugyanis csak az első valósulhatott meg kötetjelzés által is hangsúlyozott önálló egységként, de a második már nem. A második kötet helyett az első kötetnek a nagyrészt helynévi, helynévtani adatokkal, ismeretekkel és kisebb részt újabb történeti adatokkal kiegészített, bővített változata készült el csupán. Erre egyértelműen utal már az a tény is, hogy címdala mellőzi a kötetjelzést, de az is, hogy eltekint előzményétől, még a bibliográfiai jegyzékében sem tünteti fel, pedig a kiadvány megérdemelte volna azt.

2. A „Temes megye történeti földrajzi és helynévi szótára” az elmondottak értelmében egy összetett jellegű, szótárszerű, adattárszerű kiadvány, amely a megye településeinek történeti földrajzi és helynévi bemutatására vállalkozik. Szerkezeti felépítésére nézve szokványos szerkezeti egységekből épül fel. A szerzők által összeállított „Előszó” (Prefață, 5–8) vezet be, amely eszmeisége és műfaja alapján nemzeti érdekeltsgű tudományos szakmunkaként méltatja a kötetet, felvázolva mindenekelőtt a vizsgált megye történeti múltjának, népességtörténetének a helynévanyagot is meghatározó fontosabb mozzanatait. Ezek a kiemelt mozzanatok a következők: a mai Temes megye területe a kezdetek kezdetén Dácia provincia része volt dákoromán lakossággal, később pedig egy szláv–román állami alakulat keretébe tartozott. Miután a magyarok meghódították, Temesvár török pasalik székhelyévé vált 1718 tájáig. A térség 1718–1918 között Habsburg és osztrák–magyar fennhatóság alá tartozott, és 1918-tól vált Románia részévé.

Az „Előszó” hangsúlyozza, hogy a jelzett történeti mozzanatok alapján két főbb eredet szerinti, történeti réteg körvonalazódik a vizsgált terület helynévállományában. Az első az ősi román eredetű helynévréteg, a második pedig a szerb, német, magyar, bolgár stb. nemzeti kisebbségek, illetve kisebbségi nyelvek helyneveinek rétege, amelynek nagyobb része román kölcsönnév, fordítás.

A kötet által feltárt adatanyag kapcsán, amelynek kiemeli interdiszciplináris jellegét, kitér a forrásokra is, amelyek között forráskiadványok (CORIOLAN SUCIU, FÉNYES ELEK, JOHANN MATHIAS KORABINSKY, VÁLYI ANDRÁS, NAGY LAJOS munkái; 1723–1725-ös, 1761-es, 1776-os osztrák térképek stb.) és eddig még publikálatlan dokumentumok is előfordulnak (NICOLAE ILIEȘIU egyesülés utáni és REMUS CREȚAN újabb helynévgyűjtése), amelyek lehetővé teszik a településnevek változásainak az ismertetését. A helynévanyag interpretálásának szempontjai és elvei kapcsán sajnos csak a mikrotoponimákra tér ki, a településnevekre nem. A mikrotoponimák leírása egyrészt a bukaresti Nyelvészeti Intézet névtani részlege által kidolgozott szempontokon, módszereken alapul, másrészt „A Bánát helynévi szótára” és „Románia helynévi szótára” (GHEORGHE BOLOCAN coordonator, Dicționarul toponimic al României. Oltenia 1–5. Craiova, 1993–2000) szerkesztési szempontjait és elveit követi, de a névanyag regionális jellemzői függvényében sajátos

szempontokat is érvényesít. Ami a településnevek vizsgálati alapjait illeti, azokról mindenekelőtt „A Bánát helynévi szótára” első kötetének bevezetője tájékoztathatja némi-képpen az érdeklődőt (1: V).

Az előszót a kötet törzsrészét képező tulajdonképpeni történeti földrajzi és helynévi szótári rész követi (9–418), amely a 2002-es népszámlálás és település-összeírás adatai alapján sorakoztatja föl a megye 325 mai román hivatalos helységnevét, figyelembe véve a 2004. január 1-jei közigazgatási átszervezés módosításait is. A vizsgált településnevek állománya a két főbb településnévfajta szerint két rétegre tagoltan tárul fel, amelyeket a szótár két szerkezeti egysége részletez „A városi településnevek rétegződése és a városi mikrotoponímia” (I. Stratificarea numelor de localități urbane și microtoponimia urbană, 9–76), valamint „A vidéki településnevek rétegződése és a vidéki mikrotoponímia” (II. Stratificarea numelor de localități rurale și microtoponimia rurală, 77–418) cím alatt. A folyamatosan sorszámozott településnevek elrendezése az egyes rétegeken belül egy-részt gyakorlati, másrészt közigazgatási szempontokat követ. Így a városnevek rétegének az élén a két legnagyobbik város neve áll, eltekintve az ábécérendtől, de az ábécérendet követő további városnevek és a vidéki településnevek sorát is meg-megszakítják esetenként az általuk jelölt városokhoz vagy községekhez közigazgatásilag hozzátartozó kisebb települések nevei is, amelyeknek a sorrendje ugyancsak a betűrend. A városnevek rétegében tehát 1. **Timișoara**, 2. **Lugoj**, 3. **Măguri**, 4. **Tapia**, 5. **Buziaș**, 6. **Bacova**, 7. **Silagiu**, 8. **Ciacova**, 9. **Cebza**, 10. **Macedonia**, 11. **Obad**, 12. **Petroman** stb., a vidéki településnevek rétegében 41. **Balint**, 42. **Bodo**, 43. **Fădimac**, 44. **Târgoviște**, 45. **Banloc**, 46. **Dolaț**, 47. **Livezile**, 48. **Oșenița**, 49. **Partoș**, 50. **Soca**, 51. **Bara**, 52. **Dobrești**, 53. **Lăpușnic**, 54. **Rădmănești**, 55. **Spata** stb. sorrendben következnek az egyes város-, illetve község- és falunevek.

A két névréteget bemutató két szerkezeti egység két külön cím alatt jelenik meg a szótári részen belül, ami ellentmond a rétegzett névanyag szótári egységének. Az egységnek a kiadvány szerkezeti síkján való tükröztetése érdekében ajánlatos lett volna legalább egy összefoglaló cím alá rendelni őket.

Az előbbiekben jelzett két szerkezeti egység címszóként kiemelt településneveinek a bemutatása a jelölt települések történeti földrajzi és helynévtani leírását tartalmazza. Az előszó szerint a történeti földrajzi elemzés REMUS CREȚAN, a helynévtani VASILE FRĂȚILĂ munkája. A történeti földrajzi háttérű helynévtani leírások közlik a mai román hivatalos településnevek etimológiáját és a szóban forgó települések mikrotoponímiáját is, amely névfajta szerinti taglalásban tárul fel. A román helynévgyűjtés által feltárt mikrotoponimafajta névanyagának felsorolása az ábécérendet követi. Az egyes mikronevekről pedig szócikkben bemutatás keretében tájékoztatnak, amelyek jelzik a címnév által jelölt helyfajta, annak művelési ágát, lokalizálják a szóban forgó nevet, és értelmezik, magyarázzák is azt, megadva etimológiáját.

A szótári rész az előszóban kifejtett koncepció meghatározottságában és széleskörű szakirodalmi háttér alapján sajátos analitikus vizsgálati szempontok, elvek és módszerek segítségével fogja vállat a mai Temes megye történeti földrajzi adatait, különös hangsúlyt fektetve azok között is a dokumentum értékű helynevekre. Az egyes településnévcikkek alatti történeti földrajzi és helynévtani értelmező leírások módszeresen váltják valóra a szakmunka immanens célkitűzéseit.

A szakszerűsége törekvő értelmező leírások a megye területének színes népesség-története, korszakokként változó államigazgatása következtében a mai hivatalos román

településnevek történeti földrajzi rétegződése és etimológiája kapcsán a román mellett gazdag nemzetiségi településnévi adatanyagot is felszínre hoznak. A településnevek etimológiai vizsgálatai különösen nagy számban mutatnak ki magyar településnévi etimontokat, arra utalva, hogy az illető román településnév magyarból való kölcsönzés. A régió magyar–román nyelvi kölcsönhatásainak eredményeként magyarból való direkt és indirekt névátvételekkel egyaránt találkozhatunk. Az előbbieket tulajdonképpen kölcsönzések: *Cherestur* < *Keresztúr*, *Fibiș* < *Füves*, *Hodoș* < *Hodos*, *Opațița* < *Apáca*, *Bichigi* < *Bükkös*, *Coșteiu* < *Kastély*, *Gătaia* < *Gatály*, *Icloda* < *Iklód*, *Silagiu* < *Szilágy*, *Timișoara* < *Temesvár*; az utóbbiak pedig tükörszavak, amelyek nagyrészt tükörfordítások: *Cărpiniș* < *Gyertyános*, *Comloșu Mic* < *Kiskomlós*, *Sîmnicolau Mare* < *Nagyszentmiklós*, *Pădureni* < *Liged*, *Liget* stb., kisebb részt pedig részfordítások: *Becicherecu Mic* < *Kisbecskerek*, *Comloșu Mare* < *Nagykomlós*, *Peciu Nou* < *Újpecs* stb. De a román vagy más eredetű településnevek történeti rétegei között is lépten-nyomon előbukkannak magyar névadatok, arra utalva, hogy a mai román hivatalos településnév magyar vagy más idegen nyelvi előzménynévvel vagy -nevekkel is rendelkezik: *Dumbrava* < *Igazfalva*, *Lungă* < *Kunszöllős*, *Cornești* < *Jadani* < *Mezősadány*, *Gelu* < *Kétfülű*, *Kétfél*, *Lenauchheim* < *Csatád*, *Lățunaș* < *Lacunás*, *Gottlob* < *Kisósz*, *Grănicerii* < *Csávós*, *Găvojdia* < *Kövesd*, *Oșenița* < *Karácsonyfalva* stb.

A román helynévgyűjtés által feltárt fontosabb mikrotoponimák körében a magyar etimontok számaránya elenyészően csekély a településnevek magyar etimontjaiéhoz viszonyítva, és nagyrészt a kistelepülések utca-: *Naghi Uța* (155, 176, 184), *Malom Uța* (176), *Nicoale Bălcescu Uța* (184) stb.; víz-: *Beregsău* (118), *Pârâul Aranca* ~ *Aranca* (176) stb. és határnévanyagából mutatható ki: *Deneș*, *Farcaș*, *Sighet*, *Olah* (155), *Kerestur Fele* (176), *Szt. Bukor*, *Voros Csarda* (177), *Pusta Simon* (179), *Egres*, *Nagy Erdély* (180), *Dekany*, *Dobos*, *Fazecaș*, *Harciar* (*Harcсар*), *Magori*, *Naghi Laios Diulo*, *Naghi Leghelo* (184) stb. A román mikrotoponimiai anyag eredet szerinti rétegei között a román eredetű réteg uralkodik, amelyet a régió nemzetiségeinek kisebb-nagyobb névrétegei egészítenek ki.

A forrásmű jellegű szótár igyekszik eleget tenni a szakszerűség, a filológiai pontosság követelményeinek, de a magyar nevek esetében pontatlanul közöl több magyar történeti névadatot is „Erdély településeinek történeti szótára”-ból (CORIOLAN SUCIU, *Dicționar istoric al localităților din Transilvania 1–2*. București, 1967–8); többek között *Sânnicolau Mare* – *Nagyszentmiklós*: *Nemeth-Szent-Miklós* (< *Német-Szent-Miklós*), illetve *Racz-Nagy-Szent-Miklós* (< *Rác-Nagy-Szent-Miklós*), *Coșarii* – *Kisgye*: *Felsew-*, *Radachywa-*, *Nagyedykkyzdia* și *predium Harmadikkzydya* (< *Felsewkysdya*, *Radachywakyzdya*, *Negyedykkyzdia*, *predium Harmadykkyzdia*), *Cherestur* – *Pusztakeresztúr*: *pusta Kerestur* (< *Kerestur in comitatu Chanadiensis*), *Nemeskerezthur* sau *Cheresturul Nemeșilor* (< *Nemeskerezthur*), *Magyar Keresztur* (< *Magyar Keresztúr*), *Pusztakerestur* (< *Pusztakeresztúr*) stb. adatait. A forrásjelzése sem következetes, ugyanis egyes adatok esetében feltünteti a forráshelyet, mások esetében nem, mint például Temesvár Habsburg fennhatóság alatti *Temesburg*, *Temeszvar*, *Temeshvar*, *Temeshwar*, *Temesvár*, *Temesvarium* vagy *Tolvád* 1333-as *Tegwid* és 1334-es *Talnos*, *Tolnoyd* adatai kapcsán.

Az etimológiai fejtegetések az esetek többségében a román és a német szakirodalmat hívják segítségül a magyarból kölcsönzött nevek névelemszerkezetének bemutatása érdekében (pl. A Bánát helynévi szótára; GUSTAV KISCH, *Das Banat im Spiegel seiner Ortsnamen*. Timișoara, 1928), de néhány név kapcsán a FNEsz. is megjelenik forrásműként.

Ezek a következők: *Comeat – Komját, Coşarii – Kisgye, Dumbrăviță – Újszentes, Fârdea – Ferde, Grănicerii – Csávás, Giroc – Györök, Chişoda – Tesöld, Gherman – Ermény, Lenauheim – Csatád, Periam – Perjámos, Murani – Temesmurány, Hitiaş – Hattyas, Icloda – Iklód, Utvin – Ötvény, Igriş – Egres, Secaş – Székás, Olosag – Ollóság, Visag – Krassóviszak.*

A magyar helynevek FNESz.-re is tekintettel levő lexikális-morfológiai, esetenként etimológiai interpretálásai igyekeznek szakszerűen felhasználni forrásmunkájukat, de nem tudják teljes mértékben megvalósítani a forráshű adatolás elvét, következésképp többször pontatlan képet nyújtanak a nevek lexikális síkjáról, a névelemek történeti változatairól, írásképeiről. Így például a *Kisgye – Coşarii* alapján álló ómagyar kori *Keszi* törzsnév személynévként, az *Újszentes – Dumbrăviță* alaptagjának *Szentes* személynévi lexikális eleme a *szent* szóból származó *szentes* melléknévként tűnik fel, *Tesöld* írásképe a szinkroniában és a diakroniában is következetesen *Tesöld*, és a név személynévi alapjával összefüggésbe hozott forrásbeli szerb–horvát *Tješilo* személynév írásképe is *Tešilo* stb.

A FNESz. segítségével értelmezett magyar névanyag bemutatása egyértelműen arról tanúskodik, hogy a szótár a román helynévkutatásban is hasznos forrásmunkának bizonyul. Ennek ellenére mégsem vonódik be további román településnevek olyan magyar etimónjainak a vizsgálatába, amelyeket egyébként tárgyal. Pedig ezeket a gazdag román és német szakirodalmi háttérrel megvilágított magyar névelem-szerkezeti leírásokat kétségtelenül több szempontból is árnyalhatta volna. Gondolhatunk itt például az *Újpecs – Peciu Nou* helységnév *Pécs* alaptagjának az értelmezésére, amely nincs összhangban a történeti adatokkal, nem veszi figyelembe az idézett előzményneveket – *Veybech* (1333), *Wybech* (1334), *Vibeck* (1335) –, és határozottan azt állítja, hogy a névelem a szláv *peč* 'szikla' szóból ered. Mellőzi a FNESz. etimológiáját, amely az elsődleges *Újbecs* névváltozatra alapozva az elsődleges *Bécs* névelem alapján mutatja ki a *Bécs* etimont, amely egy valamikor temesközi település neve volt. A *Bécs* helységnév alapján puszta személynévet feltételez, de nem zárja ki annak a lehetőségét sem, hogy Ausztria fővárosának a neve rejlik benne, amely névköltöztetés útján került a Temesközbe. De hasonló *Kisbecskerek – Becicherecu Mic* etimológiája is, amely nem veszi figyelembe a név egyébként idézett *Pechkerek* (1334, 1442) előzményét, és a mai névalak *Becskerek* alaptagját elemezi, azt állítva, hogy az a *Becse* személynév és a *Kerek(i)* 'sarjerdő, cserjés sarjerdő, liget' + *-i* összetétele. A FNESz. alapján egyértelműen pontosabban lehetett volna azonosítani a szemantikai szerkezetében feltárt név lexikális összetevőit is: nem másról van szó, mint 'egy Pécs [nevű] személy kerek erdeje' helynévszerkezetről.

Olyan sajátos helynév-etimológiák esetében is ajánlatos lett volna figyelembe venni a FNESz.-t, mint amelyeket a *Timişoara – Temesvár, Fibiş – Fűves* vagy *Ţipari – Szapáryfalva* stb. helységnevek bemutatásai képviselnek. A *Temesvár* a szótárbeli sajátos lexikális leírás szerint ugyanis a *Temes* víznév és a *vár* köznév összetétele, amelyben a bővítményrész *Temes* névelem alapján az ősi román *Timiş* víznév áll. Ez abba a hidronimacscládba tartozik, amelynek tagjai az indoeurópai **thib-* 'iszapos' tőre vezethetők vissza. Temesfűves román *Fibiş* neve a magyar *Fűves* előzménynévből ered, amelynek alapján a *fűves* 'fűves hely' vagy 'fűfélék' melléknév áll. Román nyelvterületen a magyar névalak hangszerkezete *v > b* mássalhangzó-változás nyomán módosult: *Fűves > Fibiş*. A *Ţipari* helynév-eleme a többes számú *ţipar* főnév vagy a *ţipari* csoportnév, amely a *Ţipar* személynévből ered. A magyar *Szapáryfalva* névváltozat névelemszerkezete a román *Ţipari* helynév magyar nyelvi *Szapáry* adaptációjának és a *falva* köznévként az összetétele.

A kötet a szótári részt különböző segédletekkel ellátó apparátussal zárul, amelynek összetevői között a „Rövidítések” (Abrevieri, 419), a „Forrásjelzések” (Sigle și abrevieri bibliografice, 419–32), a „Szerzőnévmutató” (Indice de autori, 433–6), a „Helynévmutató” (Indice de toponime, 437–78), a „Tartalomjegyzék” (Cuprins, 479–88) és „Temes megye településeinek történeti források, századok szerinti térképe” (Harta localităților din județul Timiș, conform atestărilor documentare, pe secole) szerepel. A helynévmutató a mai román hivatalos településneveket és a mikrotoponimákat összesíti, de nem tünteti fel a román településnevek esetleges mai magyar hivatalos megfelelőit, bár feladata lehetett volna annál is inkább, mivel a kötet, amely a településnevek bemutatásában teljességre törekszik, teljes mértékben megfedkeznek azokról. A forrásjelzések magyar bibliográfiai adatai és a szerzőnévmutató adatai között is előtűnnek filológiai pontatlanságok, tévedések.

3. A „Temes megye történeti földrajzi és helynévi szótára” a régió helynévanyagának szinkron és diakron szempontú bemutatásával, a helynévanyag eddigiek során felhalmozódott történeti földrajzi, történeti, etimológiai ismeretanyagának összegezésével, értékelésével és kiegészítésével kétségtelenül nagyszabású, szintézis jellegű, hiánypótló forrásmunka nemcsak a román, hanem a magyar, német, szlovák, szerb, horvát, bolgár stb. helynévtan, szókészlettan, nyelvtörténet, valamint a társtudományok és az interdiszciplináris kutatások számára is. Magyar vonatkozásai alapján kétségtelenül érdeklődésre tarthat számot több tudományágban is, annak ellenére, hogy esetenként, a magyar források interpretálásában nem tesz eleget a szakszerűség filológiai követelményeinek. A román nyelvnek átadott jelentős magyar helynévréteg történeti földrajzi feltárásával mindenképp előtt ösztönzőleg hathat a magyar–román nyelvi kölcsönhatások helynévrendszerbeli vetületeinek, a helynévrendszerek alakulására nagy hatást gyakorló névátvétel jelenségeinek a vizsgálataira. Közvetlenül a Temesköz REUTER CAMILLO nevéhez fűződő eddigi helynévrendszertani kutatásait viheti tovább (Zgribești: Magyar Nyelvőr 1987: 115–6; A párhuzamos helynévadás és a Temesköz történeti hely(ség)névanyaga. MNyTK. 183. 1989: 159–62). De a történeti lexikológia számára is határozottan bizonyíthatja azt, hogy szókészlete eredet szerinti rétegeinek a tanúsága szerint a magyar nyelv nemcsak kölcsönzött a szomszédos nyelvekből, hanem át is adott szavakat azoknak. Az átadott szavak között pedig jelentős számú, román nyelvbe átadott helynév is szerepel, amelyek alapján a mai román nyelv szókészletének kisebb eredet szerinti rétegei között szerepelő magyar szóréteg pozíciója kétségtelenül módosulhat.

CSOMORTÁNI MAGDOLNA

**ROSA KOHLHEIM – VOLKER KOHLHEIM: BAYREUTH VON
A–Z. LEXIKON DER BAYREUTHER STRAßENNAMEN
[Bayreuth A-tól Z-ig. Bayreuth utcanévlexikonja]
C. u. C. Rabenstein Verlag, Bayreuth, 2009. 135 lap + 1 várostérkép**

1. Németországban a mikrotoponimák kutatásának jelentőségét már a 19. században felismerték. A belterületi névadás legfontosabb eredményeit először ADOLF BACH „Deutsche